

JÓB KÖNYVE

- Szabó Sándor -

Ki írta?

- **A könyv** a címét a benne leírt történet főszereplője, Jób után kapta.
- **Teljes** bizonyossággal nem lehet megállapítani, hogy ki e könyv szerzője, de a korai zsidó hagyomány szerint Mózes. Ezt az állítást ma többen elvetik, és valószínűbbnek tartják, hogy Elihu, Salamon, Ezékiás vagy Ézsaiás írta.
- **Ismert** továbbá a fogság korából való származás gondolata, amely mellett a legfőbb érv a Sátán név említése. A leírás részletessége azt sugallja, hogy vagy egy szemtanú, vagy valamelyik szereplő (esetleg Jób?) jegyezte le és végül az sem kizárt, hogy a könyv az ősatyák korában született (több helyiség és személynév megnevezések erre utalnak, ld. a keletkezés időpontja pontban).

A könyv keletkezésének időpontja

- **Az előző** pont alapján következtethetünk arra, hogy a könyv keletkezésének a meghatározása sem egyszerű feladat. Erre is több elképzelés született: az ősatyák korától (Kr. e. 2100 és 1900 között) egészen a Kr. e. VI. századig. Az alábbi bizonyítékok az ősatyák kora mellett szólnak:
- **Jób** az őt ért csapások után még 140 évig élt (42:16), ami azt jelenti, hogy életének teljes hossza meghaladta a 200 évet. Ez az ősatyák korának felel meg (Táré, Ábrahám apja, 205 évesen halt meg, Ábrahám 175 évet, Izsák 180 esztendő, Jákób pedig 147 évet élt).
- **A könyv** több olyan személy és helyiségnevet tartalmaz, amely szintén az ősatyák korához kapcsolódhat. Pl.:
- **Séba** (Ábrahám unokája) → 1Mózes 10:28, 25:3 és a tőle származó sébaiak → Jób 1:15, 6:19
- **Témá** (Ábrahám másik unokája) 1Mózes 25:15 és Témá, egy arábiában található hely → Jób 6:19
- **Elifáz** (Ézsau unokája) 1Mózes 36:4 és Elifáz, Jób egyik társa → Jób 2:11 (e két személy minden bizonnyal nem azonos)
- **Úz** (Ábrahám unokaöccse) → 1Mózes 22:21 és Úz földje, ahol Jób élt → Jób 1:1

A könyv célja és szerkezete

- **A könyv** egy tragédiák (krízisek) sorozatát átélő ember hitét Istenhez való hűségét és megjutalmazását „normális” életbe történő visszatérésének történetét mondja el.
- **Az események háttérének** bemutatása tovább fokozza a történet drámaiságát.
Ezek:
 - Jób jóléte és az attól való megfosztottsága közötti különbség
 - A szerencsétlen helyzet kialakulásának háttére (Sátán Isten előtti megjelenése és szándéka)
 - Felveti a szenvedés eltűrésének gondolatát
 - Az értetlen barátok, akik Jóbot próbálják hibáztatni
 - A csüggedés mélységeinek bemutatása
 - Az Istenben való hit megvallása és Isten keresése
 - Isten drámai megjelenése
 - Jób töredelme
 - Jób barátainak megalázottsága
 - Jób életének helyreállítása
- **A Jób és „barátai”** közötti párbeszédemből megismerhetjük annak a kornak a filozófiáját és teológiai gondolkodását.
- **Az általános felfogás** az volt, hogy ha valaki helyesen, törvényesen cselekszik, akkor Isten megáldja, ha bűnt követ el, akkor megbünteti. Kis bűn, kis büntetés, nagy bűn, nagy büntetés, csapás, stb.
- **Mivel** Jóbot hihetetlen csapások érik, az akkori közfelfogás alapján teljesen logikusnak tűnt, hogy Elifáz, Bildád és Cófár, majd pedig Elihu arról akarja Jóbot meggyőzni, hogy bűnei miatt történtek vele ezek a tragédiák, és azok megvallása után eltávozik róla az átok.
- **Jób elismeri**, hogy az ember bűnös, de neki nincs olyan bűne, amiért ennek kellett történnie. Az olvasó kezdettől a kulisszák mögé lát, és tudja, hogy valójában mi is történik.
- **Úgy szembesíti** az embert „beszűkült, földhözragadt” gondolkodásával, világképével hogy közben nem alázza meg az olvasót.
- **Betekintést** kapunk az Isten és Sátán közötti nagy küzdelem emberekért folyó csatájába, amelyből megérthetjük mindennapi kisebb nagyobb szenvedéseink háttérét, értelmét, ill. célját.

Jób könyvének vázlata

Próza bevezető 1:1-2:13

- Jób és a családja 1:1-5
- **Sátán hozzájárulást szerez Jób kínzásához 1:6-12**
- Sátán megveri Jóbot 1:13-19
- Jób beletörődése 1:20-22
- Sátán megveri Jóbot betegséggel 2:1-10
- Megérkezik a három barát 2:11-13

Jób és barátai közötti párbeszéd 3:1-31:40

Az első ciklus 3:1-11:20

- Jób első beszéde csüggedéséről 3:1-26
- Elifáz beszéde: Jób megdorgálása 4:1-5:27

- Jób második beszéde: szenvedésének súlyossága 6:1-7:21
- Bildád beszéde: Jóbot bűnösséggel vádolja 8:1-22
- Jób harmadik beszéde: panasz Isten vele kapcsolatos bánásmódjával szemben 9:1-10:22
- Cófár beszéde: bűnbánatra hívás 11:1-20

A második ciklus 12:1-20:29

- Jób első beszéde: fenntartja feddhetetlenségét 12:1-14:22
- Elifáz beszéde: megfeddi Jóbot istentelenségéért 15:1-35
- Jób második beszéde: barátai szemére hányja azok kíméletlenségét 16:1-17:16
- Bildád beszéde: bizonygatja, hogy a szerencsétlenség a bűn eredménye 18:1-29
- Jób harmadik beszéde: kifejezi hitét a feltámadásban 19:1-29
- Cófár beszéde: bemutatja a bűn büntetését a jelenben és a jövőben 20:1-29

A harmadik ciklus 21:1-31:40

- Jób első beszéde: fenntartja, hogy a gonoszság néha virágzik 21:1-34
- Elifáz beszéde: bűnbánatra szólítja Jóbot 22:1-30
- Jób második beszéde: kifejezi, hogy vágyik egy Isten előtti meghallgatásra 23:1-24:25
- Bildád beszéde: hangsúlyozza, hogy az ember nem lehet igaz Isten előtt 25:1-6
- Jób harmadik, leghosszabb beszéde: áttekinti tapasztalatait és fenntartja ártatlanságát 26:1-31:40

Élihu beszédei 32:1-37:24

- Bevezetés és első beszéd: bemutatja az új „szenvedés-filozófiáját” 32:1-33:33
- Második beszéd: megpróbálja megvédeni Istent 34:1-37
- Harmadik beszéd: érvel, hogy Isten nem törődik Jóbbal 35:1-16
- Negyedik beszéd: Isten, mint vihart mutatja be 36:1-37:24

Isten válasza 38:1-41:34

- Első címzett: a fizikai világ Istenről tesz bizonyosságot 38:1-41
- Második címzett: az állatok élete is Istenről tesz bizonyosságot 39:1-30
- Harmadik címzett: a vízi szörnyeteg és a leviathan (egyes fordítások szerint víziló és krokodil) Istenről szóló bizonyágtétele 40:1-41:34

Utószó prózában 42:1-17

- Jób istenismerete 42:1-6
- Jób imádkozik a barátaiért 42:7-9
- Jób gyógyulása és kárpótlása 42:10-17

A könyv üzenete

A szenvedés teológiája

- **Megtanulhatjuk** belőle, hogy a szenvedéseinknek is van célja! Ezzel értelmet kapnak az események, és láthatjuk „akik Istent szeretik azoknak minden javukra van”.
- Mindezeket csodálatos irodalmi szerkezetben kapja „kézhez” az olvasó.
- **Mt. 7: 24- 27** nem ígér gondtalan és probléma mentes életet csak azt ígéri, hogy aki Krisztusra épít annak az építménye örökre megmarad.

Róma 8: 28

Akik Istent szeretik minden a javukra van.

- **Ezért** minden szenvedés értelmet kap a hívők életében. Érdemes minden körülmények között kitartani és hűségesnek lenni és megállni a hitben.

1Pt. 2,19

Mert kegyelem az, ha valaki Istenre néző lelkiismerettel tűr el sérelmeket, amikor igazságtalanul szenved.

1Pt. 4,12- 14

Szeretteim! A szenvedés tüze miatt, amely megpróbáltatásul támadt közöttetek, ne háborogjatok úgy, mintha valami meglepő dolog érne titeket. Sőt amennyire részesültök a Krisztus szenvedésében, annyira örüljétek, hogy az ő dicsőségének megjelenésekor is ujjongva örülhessetek. Boldogok vagytok, ha gyaláznak titeket a Krisztus nevéért, mert a dicsőség Lelke, az Isten Lelke megnyugszik rajtatok.

Bár nem minden szenvedés van az Úrtól

1 Pét. 4, 15-16

Közületek tehát senki se szenvedjen mint gyilkos, mint tolvaj, mint gonosztevő, vagy mint más dolgába avatkozó. Ha azonban valaki mint keresztyén szenved, ne szégyenkezzék, hanem dicsőítse Istent ezzel a névvel.

Gal. 6,7- 8

Ne tévelyegjétek: Istent nem lehet megcsúfolni. Hiszen amit vet az ember, azt fogja aratni is: mert aki a testének vet, az a testből arat majd pusztulást; aki pedig a Léleknek vet, a Lélekből fog aratni örök életet.

Hogyan mutat Krisztusra?

1Pt. 2,20- 23

De milyen dicsőség az, ha kitartóan tűritek a hibátok miatt kapott verést? Ellenben ha kitartóan cselekszitek a jót, és tűritek érte a szenvedést, az kedves az Isten szemében. Hiszen erre hívatatok el, mivel Krisztus is szenvedett értetek, és példát hagyott rátok, hogy az ő nyomdokait kövessétek: ő nem tett bűnt, álnokság sem hagyta el a száját, [Ézs 53,9] mikor gyalázták, nem viszonzta a gyalázást; amikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta ezt arra, aki igazságosan ítél. [Ézs 53,7]

Utalások a bibliában

Jak. 5,9- 11

Ne panaszkodjatok, testvéreim, egymásra, hogy el ne ítéltessetek! Íme, a bíró az ajtó előtt áll. Vegyetek példát, testvéreim, a szenvedésben és a türelemben a prófétákról, akik az Úr nevében szóltak. Íme, boldognak mondjuk azokat, akik tűrni tudtak a szenvedésekben. Jób állhatatosságáról hallottatok, és láttátok, hogyan intézte a sorsát az Úr; mert igen irgalmas és könyörületes az Úr.

A szenvedés hét pontja

Számítanunk kell a szenvedésre

1 Pét. 4,19

Annakokáért a kik az Isten akaratából szenvednek is, ajánlják néki lelköket mint hű teremtetőknek, jót cselekedvén.

- **A szenvedéseknek** három forrása lehetséges:
- A saját butaságaink eredménye
- Ördögi támadás és üldöztetés
- Isten akarata

- **Van, amikor** Isten akaratából szenvedünk, ennek mindig célja van, Isten ezen keresztül akar valamit elvégezni bennünk, hogy olyanokká váljunk, akik méltók a mennyek országára
- **Fontos**, hogy ilyenkor jót cselekedve tűrjünk, ne lázadva, bosszankodva, önsajnálathoz menekülve, mert akkor nem éri el a célját a szenvedés!
- **Tehát** ne lepődj meg, ha szenvedés ér, ne félj, ha egy ideig szenvedned kell, főleg ne botránkozzál meg, ezek szükségszerű velejárói a hívők életének

Ne hasonlítsd magad másokhoz!

- **Soha ne nézz** senkit, hogy mennyit kell, vagy nem kell szenvednie, ez könnyen tévútra vinne
- **Az összehasonlítás** minden aspektusa bűn!
- **Szellemi megítélés:** el lehet venni Istentől, hogy milyen forrásból származik a szenvedés, és ha ördögi vagy emberi forrásból, akkor meg lehet tenni a szükséges korrekciókat.
- **De ha Isten** akarata, akkor ne állj ellene, hanem hittel hordozd el!
- **Betegség:** egyértelműen az ördög a munkája, de ha egy bűn következménye, addig nem fog meggyógyulni az illető, amíg meg nem tér belőle! Így ezt is felhasználhatja Isten, hogy egy hívőt korigáljon!

Kitartásra és türelemre van szükség a szenvedésben

2 Kor. 6,4-5

Hanem ajánljuk magunkat mindenben, mint Isten szolgálói; sok tűrésben, nyomorúságban, szükségben, szorongatásban. Vereségben, tömlöczben, háborúságban, küzködésben, virrasztásban, böjtölésben.

- **Pál apostol:** szintén sok szenvedésben volt része, ezeket teljesen természetesnek vélte.
- **Sokat tűrt** a szenvedésekben. Végig ki kell tartani benne, amíg el nem jön a szabadulás órája

Jak. 1,2-4

Teljes örömmel tartsátok, atyámfiai, mikor különféle kísértésekbe estek, Tudván, hogy a ti hiteteknek megpróbáltatása kitartást szerez. A kitartásban pedig tökéletes cselekedet legyen, hogy tökéletesek és épek legyetek minden fogyatkozás nélkül.

- **Teljes örömmel** tartsátok a próbákat, nehézségeket örömmel kellene fogadnunk! Miért?
- **Mert** ezek által jutunk el szükséges kitartásra, hogy mindvégig megálljunk a hitben! Ezt tudnunk kell!
- **A kitartásban** tökéletes cselekedet legyen, ellenkező esetben nem éri el a célját a szenvedés, hiába szenvedünk ilyenkor

Jézus példát mutatott nekünk a szenvedésben

Ézs. 53,3-5

Megvetett volt, és emberektől elhagyatott, fájdalmak férfja, betegség ismerője. Eltakartuk arcunkat előle, megvetett volt, nem törődtünk vele. Pedig a mi betegségeinket viselte, a mi fájdalmainkat hordozta. Mi meg azt gondoltuk, hogy Isten csapása sújtotta és kínozta. Pedig a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg.

- **Jézus** szenvedései a kereszten teljesedtek ki, előtte a Gecsemáné-kertben is szenvedett és gyötrődött, vért verejtékezett tusájában
- **Minden** szenvedéseinket szenvedte: magára vette az emberiség bűneit, betegségeit, fájdalmait, testi-lelki gyötrelmeit, mert szeret bennünket

Zsid. 4,15-16

Mert nem olyan főpapunk van, aki ne tudna megindulni erőtlenségeinken, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, kivéve a bűnt. Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk.

- **Jézus** a mi Főpapunk, meg tud indulni az erőtlenségeinken, mert hozzánk hasonlóan mindenben szenvedett, de nem vétkezett. Ezért bizalommal járulhatunk Őhozá, hogy segítséget nyerjünk a nyomorúságban

A szenvedés csak egy meghatározott ideig tart

Jel. 2,10

Semmit ne félj azoktól, a miket szenvedned kell: Ímé a Sátán egynéhányat ti közületek a tömlöczbe fog vetni, hogy megpróbáltassatok; és lesz tíz napig való nyomorúságtok. Légy hív mind halálig, és néked adom az életnek koronáját.

- **A szmirnai** gyülekezetnek üzente az Úr, hogy szenvednie kell, ez benne van Isten tervében
- Ne félj ezektől a szenvedésektől! Légy bátor és erős! Tíz napig tart a nyomorúság: Istentől szabott ideje van a szenvedésnek is, ráadásul le van rövidítve az ideje, a Bibliában tíz nap nagyon rövid időt jelent. Amikor lejár az idő, akkor jön a szabadulás.

1 Kor. 10,13

Nem egyéb, hanem csak emberi kísértés esett rajtatok: de hű az Isten, a ki nem hágy titeket feljebb kísértetni, mint elszenvedhetitek; sőt a kísértéssel egyetemben a kimenekedést is megadja majd, hogy elszenvedhessétek.

- **Isten** nem hagy följobb kísérteni, mint hogy elszenvedhetnénk. Sőt a kimenekedést is megadja majd a megfelelő időben, hogy elszenvedhessük azt

Egyszer minden szenvedés véget ér

Jel. 7,16-17

Nem éheznek többé, sem nem szomjúhoznak többé; sem a nap nem tűz rájuk, sem semmi hőség: Mert a Bárány, a ki a királyiszéknek közepette van, legelteti őket, és a vizeknek élő forrásaira viszi őket; és eltöröl Isten az ő szemeikről minden könnyet.

- **Ezeréves birodalom:** először ekkor tapasztalja meg az ember, hogy milyen nyomorúság, éhség, szenvedés, sírás nélkül élni. Csodálatosan megújul a föld és áldás lesz mindenben, meghosszabbodik az életkor, mint a kezdeteknél. Jézus Krisztus fog uralkodni Jeruzsálem székhellyel a szentekkel együtt. De ekkor még lesz bűn és haláleset, ha ritkán is

Jel. 21,4-5

És az Isten eltöröl minden könnyet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak. És monda az, a ki a irályiszéken ül vala: Ímé mindent újjá teszek. És monda nékem: Írd meg, mert e beszédek hívek és igazak.

- **Új Föld és Ég:** Isten lesz minden mindenben, ott már csak örök öröm és boldogság vár a szentekre. Nem lesz halál többé, sem gyász, sem kiáltás, sem testi vagy lelki fájdalom.
- **Akiknek** nevei be vannak írva az Életnek Könyvében, többé semmilyen szenvedés nem éri azokat, akik Isten nélkül élnek ezen a világon, azokra csak ezután jönnek az ítélet szenvedései. A nagy nyomorúság a földön és a kénnel égő tüzes tó örök szenvedései

A szenvedésben való hűség dicsőséget nyer

Róm. 8,16-18

Ez a Lélek bizonyágot tesz a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk. Ha pedig gyermekek, örökösök is; örökösei Istennek, örököstársai pedig Krisztusnak; ha ugyan vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt is dicsőüljünk meg. Mert azt tartom, hogy a miket most szenvedünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, mely nekünk megjelentetik.

- **Isten fiai** vagyunk, örökösei Istennek, örököstársai Krisztusnak, maga a Szentlélek tesz erről bizonyágot a szívünkben
- **Feltétel:** ha vállaljuk Vele a szenvedést, ha egygé leszünk Vele a szenvedésben, akkor Vele együtt dicsőülünk meg! Aki kikerüli a szenvedést, az nem fog hasonlónak válni Krisztushoz és nem fog részesedni az Úr dicsőségében sem! A mostani szenvedésünk nem hasonlítható ahhoz a dicsőséghez, amit Isten elkészített nekünk!

1 Kor. 2,9

Hanem, a mint meg van írva: A miket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt, a miket Isten készített az őt szeretőknek.

Hitvédelem

- **A szenvedésben** való kitartás hitelessé teszi a hitet.
- **Pl. az apostolok** szenvedni, sőt meghalni is készek voltak Jézus feltámadásának igazságáért. Vajon melyik evolúció hívő lenne képes meghalni állításának igazságáért?

Házi feladat:

- Keresd meg Jóbnak ezt a híres kijelentését a Bibliában?

Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára megáll a por fölött, ha ez a bőröm lefoszlik is, testemben látom meg az Istent. Saját magam látom meg őt, tulajdon szemeim látják meg, nem más, bár veséim is megemésztetnek.

- Keresd még három olyan embert a Bibliában. aki sokat szenvedett és kitartó volt?
- Röviden vázold az életét!